

Aðalfundur Læknafélags Íslands 2014

Hvert stefna íslenskir lækna?

■ ■ ■ Hávar Sigurjónsson

Það var þétt setinn bekkurinn við setningu aðalfundar Læknafélags Íslands fimmtudaginn 25. september síðastliðinn. Greinilegt að lækna hugðu gott til glóðarinnar að eiga skoðanaskipti við ráðherra heilbrigðismála, Kristján Þór Júlíusson, sem hafði boðað komu sína á fundinn.

Af þeim fjölmörgu málum sem brenna á íslenskri læknastétt þetta haustið ber launamálin hæst en málefni þjóðarsjúkrahússins, Landspítalans, vega þó síst minna; ástand húsnæðisins, slæm vinnuástaða, undirmönnun, úr sér genginn tækjakostur svo það helsta sé nefnt af því sem lækna telja hindra sig eða tefja í að sinna faglegum skyldum gagnvart sjúklingum sínum.

Ráðherrann hvatti lækna til að vera jákvæða og líta á björtu hliðarnar og sagði engum til góðs að mála skattann á vegginn en tók þó fram að með þeim orðum ætti hann fremur við stjórnámálemenn en lækna.

Margoft varað við þróuninni

Porbjörn Jónsson formaður Læknafélags Íslands hóf fundinn með yfirlitstölu um hvernig hann sem formaður Læknaráðs Landspítalans og síðar formaður Læknafélagsins ásamt öðrum talsmönnum lækna hefðu ítrekað komið fram í fjölmiðlum á umliðnum árum og varað við þeirri þróun sem nú væri orðin að staðreynd með viðvarandi læknaskorti í mörgum spítalasergreinum og ekki síður heilsugæslunni. Hann lagði áherslu á að ef lækna ættu að fást til starfa yrði að bæta launakjör þeirra og gera þau samkeppnishæfari við þau laun sem bjóðast annars staðar.

Ekki alltaf samkeppnisfær

Kristján Þór velferðarráðherra hóf mál sem með því að hvetja til hófsemi í tjáningu um málefni heilbrigðiskerfisins og sagði: „Mér finnst hins vegar mikilvægt að þeir sem best þekkja til, þ.e.a.s. heilbrigðisyfirvöld, heilbrigðisstarfsfólk og stjórnsmála-

Fjölmennt var við setningu fundarins og mörgun heitt í hamsi um ástand heilbrigðiskerfisins.

menn, reyni eftir bestu getu að draga upp sanna mynd af þeim aðstæðum sem eru til umfjöllunar hverju sinni – máli ekki skattann á veginn til að þjóna eigin hagsmunum en vekja um leið ótta í hugum þeirra sem við eigum að þjóna.“

Varðandi launakjör lækna og heilbrigðisstarfsfólks almennt sagði Kristján Þór: „Því miður erum við sem þjóð ekki alltaf samkeppnisfær við önnur og stærri lönd til að mynda hvað varðar launakjör fyrir þessi störf. En þar eigum við að gera betur og þurfum að gera það til að standast samkeppnina sem við blasir.“

Ráðherrann ræddi einnig byggingu nýs Landspítala og sagði vilja Alþingis birtast í einróma samþykkt þingsályktunartillögu um endurnýjun og uppbyggingu Landspítalans á síðasta þingi. „Ég geri mér vonir um að tillögur um hvernig best sé staðið að málum Landspítalans líti dagsins ljós fyrri hluta komandi ár.“

Flutningsstyrkur og skattaafsláttur

Þá sagði ráðherrann eflingu heilsugæslunnar forgangsmál og kvað þau sjónarmið sín birtast skýrt í áætluninni Betri heilbrigðisþjónusta sem gefin hefði verið út og má lesa á vef velferðaráðuneytisins. Ræðu ráðherrans í heild má einnig lesa þar.

Í umræðum lækna við ráðherrann í kjölfar ræðunnar var ljóst að þolinmæði læknastéttarinnar eru takmörk sett og

langlundargeð ekki síður. Allir þeir er tóku til máls voru einhuga um að við svo búið mætti ekki standa ef ekki ætti að stefna í algjört óefni á þessu hausti. Bent var á að starfsmönnum Fiskistofu væri boðinn þriggja milljóna króna styrkur ef þeir vildu flytja til Akureyrar, en aldrei hefðu íslensk stjórnvöld ljáð máls á greiðslu flutningsstyrk eða skattaafsláttar til íslenskra lækna ef og þegar þeir vildu flytjast heim eftir langt sérnám. Á hinn bóginn byðist íslenskum læknum skattaafsláttur ef þeir flyttust frá Íslandi til Norðurlandanna.

Flótti lækna frá Landspítalanum var einnig tíundaður og bent á að ekki væri eingöngu um að ræða flutning þeirra af landi brott heldur færðist sífellt í vöxt að lækna minnkuðu starfshlutfall sitt á spítalanum til þess ýmist að starfa sjálfstætt á stofu eða færu einfaldlega heim í stofu og sinntu þaðan myndgreiningum og ráðgjafarstarfi fyrir erlend sjúkrahús.

Kandidatar sækja ekki um

Þegar nokkuð var liðið á umræður stóð Daði Helgason formaður félags 6. árs læknanema upp og afhenti ráðherra undirskrifaða yfirlýsingu nær allra 6. árs læknanema þess efnis að þeir muni ekki sækja um störf á íslenskum heilbrigðisstofnunum næsta vor ef ekki verður samið um hækkun grunnlauna fyrir 1. júní 2015.

Mikill þungi var í umræðum að loknum erindi Kristjáns Þórs Júlíussonar heilbrigðisráðherra sem Þorbjörn Jónsson formaður LÍ stýrði.

Frummælendur á málþingi um blandað rekstrarform í heilbrigðisþjónustu. Frá hægri: Björn Zoëga, Ólafur Þór Gunnarsson, Þórarinn Ingólfsson, Friðfinnur Hermannsson. Páll Matthíasson forstjóri Landspítalans stendur í pontu.

Ráðherrann tók við undirskriftunum og kvaðst vona að ekki þyrfti að koma til þessa. Hann sagðist ekki eiga beina aðild að kjarasamningum lækna, það væri á hendi fjármálaráðuneytisins en hann ítrekaði von sína að viðunandi samningar næðust milli lækna og samninganefndar ríkisins.

Bæði Þorbjörn Jónsson og Sigurveig Pétursdóttir formaður samninganefndar LÍ sögðu að loknum aðalfundinum að ekkert benti til þess að samninganefnd ríkisins hefði fengið aukið umboð til samninga við lækna og stjórn Læknafélags Íslands því farin að velta fyrir sér mögulegum aðgerðum ef ekki næðust samningar.

Fundarmenn hristu þó af sér áhyggjurnar yfir veglegum kvöldverði að loknum fyrri degi aðalfundar og þar voru þau Margrét Guðnadóttir og Sigurbjörn Sveinsson gerð að heiðursfélögum í Læknafélagi Íslands.

Máping um blandað rekstrarform

Fjölsótt málþing undir yfirskriftinni Er blandað rekstrarform lausnin á lækna-skortinu var haldið fyrir hádegi á föstudeginum. Þar höfðu framsögu

Friðfinnur Hermannsson ráðgjafi og viðskiptafræðingur, Björn Zoëga bæklunarlæknir og formaður stjórnar Sjúkra-trygginga Íslands, Ólafur Þór Gunnarsson öldrunarlæknir á LSH og bæjarfulltrúi í Kópavogi og Þórarinn Ingólfsson heimilislæknir og formaður Félags ísl. heimilislækna. Málþingsstjóri var Magdalena Ásgeirsdóttir lungnalæknir og stjórnarmaður í LÍ.

Frummælendur tíndu til kosti og lesti þess að lækna störfuðu sjálfstætt og voru fleiri greinilega á þeirri skoðun að sjálfstæður rekstur kæmi bæði læknum og sjúklingum til góða. Ólafur Þór var hvað andsnúnastur sjálfstæðum rekstri og sagði engar vísbendingar eða rannsóknir benda

til þess að árangur væri betri eða kostnaður minni þar sem lækniþjónusta væri einkarekin. Ýmislegt benti fremur til hins gagnstæða. Hann tiltók dæmi um slíkt frá Bandaríkjunum og ýmsum löndum Evrópu sem staðfestu þetta. Þórarinn Ingólfsson kvað reynslu Dana og Norðmanna af einkavæðingu heilsugæslunnar mjög góða og sagði réttast fyrir okkur að leita fyrir-mynda þangað. Undir þetta sjónarmið tóku síðan fleiri í umræðum.

Fram kom að með aukinni einkavæðingu heilbrigðisþjónustu ykist þörfin fyrir opinbert eftirlit með gæðum hennar samhliða því sem gera þyrfti kröfur um endur- og símenntun einyrkja í lækna-stéttinni.

Nokkrar breytingar urðu á stjórn LÍ en hana skipa nú Þorbjörn Jónsson formaður, Orri Þór Ormarsson varaformaður, Magnús Baldvinsson gjaldkeri, Magdalena Ásgeirsdóttir ritari. Meðstjórnendur eru Arna Guðmundsdóttir, Björn Gunnarsson, Hildur Svavarsdóttir og Þórarinn Ingólfsson. Fulltrúi FAL er Tinna Harper Arnardóttir.

Nokkrar ályktanir voru samþykktar á fundinum, meðal annars um að félagið fordæmi stríðsátök og ófrið þar sem börn og saklausir borgarar líða, um skipulagsmál, kosningar og fyrirkomulag aðildarféлага LÍ, um að skipa 5 manna nefnd sem gerir tillögur að því hvernig minnst verður 100 ára afmælis félagsins 2018, og stjórnin fékk leyfi aðalfundar til að sækja um og hefja undirbúning að því að halda aðalfund Alþjóðasamtaka lækna (WMA) hér haustið 2018.

Samþykktar ályktanir fundarins eru á heimasíðu Læknafélagsins www.lis.is.

Sigurbjörn Sveinsson og Margrét Guðnadóttir njórir heiðursfélagar í Læknafélagi Íslands. Mynd Dögg Pálsdóttir.